

Konferencja sieci EUROSHNET zachęca do bliższej współpracy

Podział funkcji między ustawodawstwem a normalizacją w ramach Jednolitego Rynku Europejskiego przyczynił się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa wyrobów w Europie. Nadal istnieje jednak możliwość ulepszenia tego systemu, trzeba tylko znaleźć sposób, aby efektywniej wykorzystywać doświadczenia użytkowników wyrobów w procesie normalizacyjnym. Był to jeden z kluczowych wniosków 4. Konferencji sieci EUROSHNET, która odbyła się w Helsinkach w czerwcu 2012 r.

Zachęcano również do bliższej współpracy z instytucjami nadzoru rynku oraz ich zaangażowania w działalność normalizacyjną. W tym celu instytucje z poszczególnych państw członkowskich powinny lepiej koordynować swoją działalność i opracować skuteczne mechanizmy współpracy. Jest to nadal duże wyzwanie, lecz również okazja, aby doświadczenia zebrane podczas nadzoru rynku wykorzystywać w normalizacji i w ten sposób zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa wyrobów w ramach Jednolitego Rynku Europejskiego na długi czas.

**Stakeholder interaction
- the key to product safety**

4th European Conference on standardization,
testing and certification in the field of OSH

Michael Koll
Przewodniczący KAN
Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych Niemiec

INDICE

TEMAT SPECJALNY

- 2 Konferencja EUROSHNET: klucz do bezpieczeństwa wyrobów
- 3 Interakcja między interesariuszami nabrała realnych kształtów podczas World Café i seminariów
- 4 Jak będzie wyglądał nadzór rynku za dziesięć lat

TEMATY WYDANIA

- 5 Grupa do zadań specjalnych ADCO: współpraca w interesie lepszych norm dotyczących bezpieczeństwa maszyn
- 6 Wypadek przy pracy spowodował wprowadzenie zmian do normy dotyczącej bezpieczeństwa pistoletów natryskowych do materiałów powłokowych
- 7 Rola normalizacji w szkołach

8 W SKRÓCIE

Powołano komitet ds. bezpieczeństwa wyrobów
QNoRA: potrzebna jest Wasza opinia
KAN na targach Arbeitsschutz aktuell

9 IMPREZY

Bliska współpraca w interesie większego bezpieczeństwa wyrobów

IV Europejska Konferencja na temat normalizacji, badań i certyfikacji w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy, organizowana przez sieć EUROSHNET, odbyła się w Helsinkach w dniach 26-28 czerwca 2012 r. Podczas sesji plenarnych, seminariów i „World Café” ponad 150 delegatów dyskutowało na temat poprawy współpracy między różnymi stronami w celu zapewnienia bezpieczeństwa sprzętu roboczego.

Konferencja EUROSHNET: klucz do bezpieczeństwa wyrobów

Helsinki, które z geograficznego punktu widzenia znajdują się na północnej granicy Europy, natomiast pod względem ekonomii i technologii w samym jej sercu, gościły w tym roku konferencję sieci EUROSHNET „Współpraca warunkiem bezpieczeństwa wyrobów”. Ponad 150 uczestników z 20 krajów, w większości europejskich, dyskutowało na temat możliwości osiągnięcia bezpieczeństwa wyrobów dzięki wymianie doświadczeń między wszystkimi zainteresowanymi stronami.

Harri Vainio
Dyrektor Fińskiego
Instytutu Higieny Pracy
(FIOH)

Przedstawiciele instytucji państwowych razem z naukowcami, producenci wraz ze specjalistami ds. norm, pracownicy razem z pracodawcami: uczestnicy 4. Europejskiej konferencji organizowanej przez sieć EUROSHNET odzwierciedlali wszystkich kluczowych graczy na rynku bezpieczeństwa wyrobów i wnieśli wartościowy wkład do prezentowanych referatów i dyskusji.

Usłyszeć głos użytkownika

Podstawy prawne bezpieczeństwa wyrobów zaprezentowała Guiseppina Bitondo, przedstawicielka Komisji Europejskiej. Podczas gdy Nowe Podejście nadal koncentrowało się na producentach, obecnie obowiązujące nowe ramy prawne ukierunkowane są również na akredytację, nadzór rynku i inne czynniki ekonomiczne. Bezpieczeństwo wyrobów musi być więc wdrażane na każdym etapie łańcucha produkcji.

W sesji, której przewodniczył David Bosworth (HSE) użytkownicy i producenci dyskutowali na temat stosowania wyrobów. W opinii wielu uczestników, pożądane jest, aby użytkownicy uczestniczyli w doborze sprzętu roboczego, który ma zostać zakupiony. Jeśli nabywca musi uwzględnić szczególne warunki pracy użytkownika, wtedy takie wsparcie jest niezbędne. Dr Jochen Appt (DGUV) i Raphaël Haeflinger (EUROGIP) uważają, że mogłoby to na przykład przybrać formę konsultacji prowadzonych przez instytucje zajmujące się bezpieczeństwem i higieną pracy, wiarygodnych znaków certyfikacyjnych oraz opracowywania informacji przez producentów w sposób zrozumiały dla użytkowników. Wielokrotnie podkreślano, że użytkownicy nie mają okazji przekazywania informacji zwrotnych na temat stosowanych wyrobów.

Zaletą normalizacji jest to, że z zasady jest ona otwarta dla wszystkich zainteresowanych stron. Do takiego wniosku doszli przedstawiciele instytucji państwowych, organizacji normalizacyjnych, jednostek prowadzących badania i certyfikację podczas panelu dyskusyjnego prowadzonego przez Michaela Kolla, przedstawiciela Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych Niemiec (BMAS). W praktyce jednak użytkownicy, instytucje państwowe, a w szczególności instytucje nadzoru rynku powinny wykazać się większym zaangażowaniem.

Bezpieczeństwo wyrobów za dziesięć lat

Misja „bezpieczeństwo wyrobów” nie została zakończona. W opinii Iana Frasera, przedstawi-

ciela Komisji Europejskiej, proces prawny funkcjonuje w zasadzie dobrze po wejściu w życie nowych ram prawnych, jednak i tutaj przydałyby się poprawki dotyczące na przykład kompletności norm czy zaangażowania wszystkich interesariuszy. Ernst-Peter Ziethen, zastępca przewodniczącego ds. kwestii technicznych Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego (CEN) potwierdził, że normalizacja musi spełniać pewne wymagania: powinna być prostsza, szybsza, lepsza oraz bardziej elastyczna, a jednocześnie utrzymywać wysoki poziom opracowywanych norm.

Karl-Heinz Noetel i Henning Krüger przedstawiciele Niemieckiego Zakładu Ubezpieczeń Wypadkowych sformułowali 10 propozycji dotyczących przyszłości badań i certyfikacji. Producenci coraz częściej próbują ochronić się przed roszczeniami z tytułu odpowiedzialności za wyroby, dlatego też badania i certyfikacja stają się mają coraz większe znaczenie. W przyszłości coraz więcej badań będzie prowadzonych techniką wirtualną i cyfrową. Ważniejsze staną się również badania dotyczące ergonomii, wydajności energetycznej i odpowiedzialności za środowisko naturalne. Akredytacja, znaki bezpieczeństwa i jednostki notyfikowane będą miały bardziej międzynarodowy charakter, a współpraca z innymi jednostkami będzie niezbędna.

Znaczenie instytucji nadzoru rynku jako kluczowych graczy dla bezpieczeństwa wyrobów było zagadnieniem, które powracało podczas kolejnych sesji konferencji. Phil Papard (HSE/ADCO: Grupa ds. Maszyn) podkreślił jednak, że instytucje nadzoru rynku stanęły przed dylematem: mają bowiem coraz więcej zadań, a coraz mniej środków¹.

Didier Baptiste zaprezentował kluczowe tematy, nad którymi pracować będzie PEROSH: sieć europejskich instytutów badawczych zajmujących się problematyką bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii. Wśród tematów tych zajdziemy między innymi choroby układu mięśniowo - szkieletowego o wieloczynnikowym pochodzeniu, zagrożenia psychospołeczne oraz zagrożenia związane z nowymi technologiami.

We wszystkich dyskusjach podkreślano również, że wyzwaniom stawianym przez nowe wyroby, globalizację, zmniejszenie środków i starzejące się społeczeństwo² można sprostać wyłącznie poprzez bliższą i silniejszą współpracę na poziomie europejskim.

Angela Janowitz Harri Vainio
janowitz@kan.de Harri.Vainio@ttl.fi

¹ Zobacz również artykuł na str. 4.

² Wnioski z konferencji, referaty oraz zdjęcia dostępne są na stronie www.euroshnet-conference.eu.

Interakcja między interesariuszami nabrała realnych kształtów podczas World Café i seminariów

Podczas IV Europejskiej Konferencji sieci EUROSHNET położono szczególny nacisk na współpracę między wszystkimi interesariuszami zaangażowanymi w bezpieczeństwo wyrobów. Odzwierciedlał to najlepiej program konferencji: uczestnicy zostali zaproszeni do udziału w „World Café” oraz w dziesięciu seminariach na różne tematy, podczas których dzielono się poglądami i doświadczeniami, a także proponowano nowe sposoby działań i współpracy w celu poprawy bezpieczeństwa wyrobów.

Witamy w World Café sieci EUROSHNET!”

Na pierwszy rzut oka wydawało się, że jest to zwykła przerwa kawowa. Okazało się jednak, że jest to spotkanie, podczas którego prowadzona jest dyskusja na różne tematy w przypadkowo powstałych grupach od czterech do sześciu uczestników konferencji. W tak luźnej atmosferze uczestnicy konferencji mieli możliwość dyskusji na temat bezpieczeństwa wyrobów z pełnią nowej perspektywy, a także mogli nawiązać kontakty z osobami spoza ich zwyczajowego obszaru działalności.

Cztery główne tematy, które były omawiane to Informacje zwrotne od użytkowników, Współpraca między interesariuszami, Przyszłość bezpieczeństwa wyrobów, Zasady i przepisy dotyczące bezpieczeństwa. Do każdego z dwudziestu stolików ustawionych w restauracji centrum konferencyjnego przypisano konkretne pytanie. Grupy przechodziły do kolejnego stolika co piętnaście minut i podejmowały dyskusję w miejscu, w którym skończyli ich poprzednicy. Główne idee zapisywano na obrusie, tak aby każdy mógł je przeczytać.

Wielu uczestników podkreślało, że zaangażowanie użytkowników jest najważniejszym aspektem w projektowaniu bezpiecznych wyrobów. Dotyczy to zarówno samego projektu wyrobu jak i opracowywania towarzyszących mu zasad i przepisów. Konieczne jest opracowanie lepszych instrumentów, które pozwolą na zbieranie, gromadzenie i udostępnianie informacji zwrotnych od użytkowników na temat praktycznego zastosowania wyrobów. Informacje te powinni otrzymywać wszyscy interesariusze, a w szczególności producenci, komitety normalizacyjne i ustawodawcy.

Proponowano również, aby podnosić świadomość wśród pracodawców i innych interesariuszy, aby mieli oni wiedzę o tym, co mogą zyskać dzięki lepszej współpracy. Uznano, że porozumienie między wszystkimi interesariuszami jest ważne podczas opracowywania zasad bezpieczeństwa lub nowego prawa.

Konferencja à la carte: dzień seminariów

Zgodnie z tytułem konferencji, prawie cały dzień poświęcony by na organizację interaktywnych seminariów. Tym samym organizatorzy przychylili się do prośb ekspertów zarejestrowanych w sieci EUROSHNET, którzy chcieli skorzystać

z konferencji, aby dogłębnie przedyskutować pewne zagadnienia ze specjalistami z różnych dziedzin. Podczas każdego seminarium moderator wspierany był przez trzech specjalistów, których zaproszono go wygłoszenia słowa wstępnego i zainicjowania w ten sposób dyskusji.

Wyjątkowo dużym zainteresowaniem cieszyły się dwa seminaria poświęcone badaniom i certyfikacji. Dyskutowano na takie tematy jak lepsze informowanie użytkowników o znaczeniu znaku CE, nadzór rynku i akredytacja jednostek notyfikowanych. Uczestnicy omówili również pomysł wprowadzenia europejskiego znaku bezpieczeństwa.

Związek między badaniami a normalizacją omawiano pojawił się przy okazji kilku seminariów (Nowe technologie, Innowacyjność, Środki Ochrony Indywidualnej, Ocena Ryzyka), które również zgromadziły wielu uczestników. Proponowano, aby środowisko związane z badaniami naukowymi i normalizacją koordynowało projekty w taki sposób, aby od samego początku uwzględniać oczekiwania użytkowników końcowych. Konieczne jest jednak opracowanie rozwiązań dla projektów badawczych, które finansowane są ze środków prywatnych. W przypadku takich projektów pracownicy nauki oraz ich sponsorzy niechętnie udostępniają wyniki do celów normalizacyjnych, ponieważ w sposób pośredni udostępniają je również konkurencji.

Pozostałe cztery seminaria skupiły się na promowaniu współpracy między interesariuszami oraz aktywnego udziału w normalizacji mimo przeszkód ekonomicznych, organizacyjnych czy kulturowych. Przedstawiciele organizacji normalizacyjnych i producentów zgodzili się, że niezbędne są lepsze mechanizmy kontroli, aby aspekty bezpieczeństwa regulowane były wyłącznie w normach, a nie w nowych produktach, takich jak porozumienia robocze CEN (CWA), które opracowywane są z udziałem przedstawicieli tylko kilku zainteresowanych stron.

Delegaci skorzystali z okazji, aby podzielić się swoimi doświadczeniami w trakcie ożywionych dyskusji, a także zaproponowali pewne zmiany, które mogą zostać wdrożone w przyszłości. Podczas sesji plenarnych przedstawiono krótkie relacje z seminariów, które dostępne są również na stronie internetowej konferencji: www.euroshnet-conference.eu.

World Café

Seminaria

- A Różnorodność pracowników
- B Znak CE, znaki certyfikacyjne i inne oznaczenia
- C Przyszłość normalizacji środków ochrony indywidualnej
- D Normalizacja a badania naukowe
- E Nowe osiągnięcia normalizacji
- F Informacje zwrotne od użytkowników
- G Badania i certyfikacja oraz nowe ramy prawne
- H Współpraca między interesariuszami
- I Normy dla nowych technologii
- J Ocena ryzyka

Jocelyne Jolly
jocelyne.jolly@inrs.fr

Sonja Miesner
miesner@kan.de

Jak będzie wyglądał nadzór rynku za dziesięć lat

Europejski system nadzoru rynku dla wyrobów stosowanych w miejscu pracy jest na rozstaju. Zmniejszenie środków oraz naciski ze strony przemysłu, związków zawodowych i pracowników BHP, żeby działać prężniej – to tylko niektóre wyzwania. W najbliższych latach głównym zadaniem będzie lepsze wykorzystanie środków tak aby stworzyć dobrze skoordynowany i skuteczny system, który będzie wspierał Jednolity Rynek Unii Europejskiej i chronił przemysł europejski przed towarami, które nie spełniają odpowiednich wymogów.

Phil Papard

**HSE – Urząd ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Pracy
Grupa ADCO ds. Maszyn**

Wyzwanie brzmi "Robić więcej, mając mniej poprzez mądrzejszą pracę". Istnieją narzędzia, które dostarczają informacji, dzięki którym możemy opracować lepszy system i które pomagają nam wyeliminować powtarzające się działania, np. ICSMS¹ – główny system archiwizowania i wymiany informacji działający zgodnie z postanowieniem artykułu 23 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008, system współpracy krajów nordyckich w celu nadzoru wyrobów stosowanych w pracy, a także sieć EUROSHNET, która ułatwia wymianę informacji na temat zagrożeń i sposobów kontroli.

Grupa ADCO ds. Maszyn rozpoczęła opracowywanie skoordynowanego systemu, w którym znajdują się europejskie projekty nadzoru rynku, które używają niektórych z tych narzędzi. Projekty te dotyczą na przykład poprawy nadzoru wewnętrznego oraz granic zewnętrznych czy też przeniesienia wyników nadzoru rynku do działalności normalizacyjnej i ograniczenie w ten sposób konieczności podejmowania działań zabezpieczających.

System nadzoru rynku potrzebny do roku 2022

Przewiduję, że za dziesięć lat będziemy mieli w Europie skuteczny system nadzoru wyrobów stosowanych w pracy, oparty na współpracy między służbami celnymi, pracownikami i przemysłem. Jego celem będzie zidentyfikowanie kluczowych obszarów zagrożeń, planowanie interwencji i koordynowanie działalności wdrożeniowej, używając systemu ICSMS do wymiany informacji.

Model opracowany przez grupę ADCO ds. Maszyn może być stosowany jako „mapa drogowa” do wypracowania lepszego systemu, uwzględniającego wszystkie dyrektywy dotyczące sprzętu roboczego. Potrzebne jest jednak centralne finansowanie, aby zapewnić zaangażowanie przedstawicieli wszystkich zaangażowanych stron, a nie tylko przedstawicieli tych państw członkowskich, które mogą pozwolić sobie na pokrywanie kosztów podróży.

Oczekuje się, że do roku 2022 system ICSMS będzie stosowany przez wszystkie instytucje nadzoru rynku w Unii Europejskiej i będzie dostarczał wyczerpujących, aktualnych informacji na temat badanych wyrobów. Pozwoli to na dzielenie się wynikami badań, a tym samym wy-

eliminuje powielanie prac oraz umożliwi lepsze ukierunkowanie działań. System ICSMS będzie miał bardziej obszerny dział ogólnie dostępny oraz system wprowadzania danych oparty na dyrektywach, który ma być bardziej przyjazny dla użytkownika. Bezpośrednie powiązanie z systemami RAPEX² i Safeguard wyeliminuje konieczność powtórzonego wprowadzania danych – proces ten będzie polegał na jednym „kliknięciu”.

Państwa członkowskie, które zidentyfikują wadliwe wyroby będą mogły podjąć działania, dzięki którym wyroby te zostaną odpowiednio zmodyfikowane lub wycofane z obrotu – dotyczyć to będzie całego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Obecnie istnieje 27 odrębnych systemów prawnych do monitorowania i wdrażania przepisów, ale każda instytucja może działać tylko we własnym kraju. Nie spodziewam się, że do roku 2022 powstanie jedna taka instytucja dla całej Unii Europejskiej – jest do niej do zaakceptowania z politycznego punktu widzenia. Chciałbym jednak, żeby na poziomie powstała instytucja wykonawcza, która będzie posiadała europejską osobowość prawną i będzie mogła być wykorzystywana przez wszystkie instytucje nadzoru rynku, aby wymóc na producencie lub importerze działania mające na celu modyfikację wyrobu, tak aby był on zgodny z wymaganiami lub też wycofanie wyroby z rynku w całej UE.

Spodziewam się, że do 2022 roku będziemy użytkownikami europejskiego systemu informacji celnej, połączonego z systemem ICSMS, za pomocą którego instytucje nadzoru rynku będą współpracować ze służbą celną w celu zidentyfikowania prawdopodobnie wadliwych wyrobów, które są w drodze do UE i przeprowadzenia interwencji w miejscu wwozu towarów lub w miejscu przejęcia dostawy przez importera.

Chciałbym również, aby poszczególne Dyrekcje Generalne Komisji Europejskiej ściślej ze sobą współpracowały. Kluczem do tej współpracy jest bliski związek między stosowaniem sprzętu roboczego w świetle dyrektywy 2009/104/WE, a dostarczaniem maszyn w świetle dyrektywy 2006/42/WE. Podczas stosowania sprzętu roboczego wykrywano są zazwyczaj wady i występują wypadki, które są wynikiem błędów i pomyłek w projektowaniu i stosowaniu wyrobów.

Phil Papard

HSE/Grupa ADCO ds. Maszyn

¹ www.icsms.org

² Wspólnotowy system szybkiej wymiany informacji dla niebezpiecznych produktów nieżywnościowych, <http://ec.europa.eu/rapex>

Artykuł oparty na prezentacji przedstawionej podczas konferencji sieci EUROSHNET:

www.euroshnet-conference.eu/en
->Conference presentations

Grupa do zadań specjalnych ADCO: współpraca w interesie lepszych norm dotyczących bezpieczeństwa maszyn

Aby cenne spostrzeżenia płynące z działań instytucji nadzoru rynku mogły zostać wdrożone do procesu normalizacji – mimo zmniejszenia środków finansowych – należy rozważyć możliwości współpracy i nadal rozwijać istniejące już modele współpracy. W lutym 2012 r. ETUI¹ zorganizowało w Brukseli spotkanie ekspertów Grupy ADCO ds. Maszyn, przedstawicieli CEN oraz instytucji zajmujących się bezpieczeństwem i higieną pracy. Na spotkaniu tym zaprezentowano grupę zadaniową ADCO, która zajęła się zagadnieniem maszyn rolniczych.

Grupa ADCO ds. Maszyn to grupa nieformalna, w ramach której krajowe instytucje nadzoru rynku wymieniają się informacjami i doświadczeniami na poziomie europejskim oraz koordynują swoje działania ukierunkowane na stosowanie dyrektywy maszynowej 2006/42/WE. Aby wzmocnić współpracę między poszczególnymi krajowymi instytucjami nadzoru rynku, a także ze specjalistami z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy oraz osiągnąć porozumienie w tym obszarze, podjęto decyzję o stworzeniu w ramach ADCO grup, które zajmą się realizacją zadań w poszczególnych obszarach tematycznych. Grupa zadaniowa ADCO ds. maszyn rolniczych to projekt pilotażowy.

Model współpracy w ramach grup zadaniowej ADCO

W oparciu o zalecenia zawarte w Raplocie KAN nr 41 „Bezpieczeństwo maszyn rolniczych” w Niemczech rozpoczęto proces, na poziomie krajowym, zgłaszania propozycji poprawek do normy dotyczącej maszyn rolniczych. Propozycje te opracowywały wspólnie wszystkie grupy interesów. Osiągnięto porozumienie i propozycje te zostały zgłoszone, z pomocą grupy zadaniowej ADCO, do europejskich międzynarodowych instytucji normalizacyjnych. Specjaliści ds. Nadzoru rynku z kilku krajów europejskich (UK, IT, F, NL, IRL, FIN) oraz przedstawiciele Niemieckiego Zakładu Społecznego Ubezpieczenia Rolniczego, ETUI oraz Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji przedstawiali swoje stanowisko w sprawie PN-EN ISO 4254-11:2012 - normy podstawowej dotyczącej maszyn rolniczych. Osiągnięto porozumienie.

W celu zgłoszenia stanowiska grupy ADCO do procesu normalizacyjnego mianowano przedstawiciela z instytucji nadzoru rynku. Pracę tej osoby finansowało ETUI. Delegat był zapraszany na spotkania ISO TC 23 SC 3 – międzynarodowego komitetu odpowiedzialnego za bezpieczeństwo maszyn rolniczych. Delegat nie uczestniczył w spotkaniach jako członek delegacji krajowej i nie mógł w związku z tym uczestniczyć w głosowaniu. Mógł jednak przedstawić stanowisko grupy ADCO. Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna ISO chętnie zapoznaje się ze stanowiskiem instytucji nadzoru rynku na jak najwcześniejszym etapie opracowywania normy i popiera ich udział w procesie normalizacyjnym.

Współpraca oszczędza środki

Specjaliści ds. nadzoru rynku mogą wpływać na normy dotyczące bezpieczeństwa maszyn na różnych etapach ich opracowywania. Sami mogą wystąpić z projektami normalizacyjnymi lub też zgłaszać uwagi podczas procesu konsultacji społecznych. Najlepszą i najskuteczniejszą metodą jest jednak stałe zaangażowanie w prace krajowych, europejskich i międzynarodowych komitetów normalizacyjnych – w sytuacji idealnej od rozpoczęcia prac nad normą aż do jej publikacji.

Faktem jednak jest, że brak środków finansowych i brak personelu powoduje, że instytucje nadzoru rynku nie uczestniczą we wszystkich ważnych działaniach normalizacyjnych. Normy dotyczące maszyn rolniczych opracowywane są zazwyczaj równolegle przez komitety ISO i CEN w ramach porozumienia wiedeńskiego, a więc udział w pracach tych komitetów pociąga za sobą podróżowanie na spotkania, które organizowane są poza Europą. Należy więc ustalić priorytety i częściej wykorzystywać tego typu współpracę.

Jak pokazuje przykład norm dotyczących maszyn rolniczych, model na podstawie którego działa grupa zadaniowa ADCO pozwala na podział pracy i środków między zaangażowane strony. W ten sposób przy relatywnie niewielkim nakładzie środków udało się przedstawić stanowisko i wpłynąć na proces normalizacyjny. Kiedy już zostaną ustalone wspólne priorytety oraz powołana zostanie grupa ekspertów, zagadnienia istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa i higieny pracy można przedyskutować podczas zaledwie kilku spotkań. Należy wykorzystywać również najnowsze technologie komunikacji, aby usprawnić proces pracy i minimalizować wydatki.

Ważnym jest, aby w pełni wykorzystać takie możliwości i rozwinąć w przyszłości model grupy zadaniowej ADCO, szczególnie w świetle nowego rozporządzenia Komisji Europejskiej dotyczącego normalizacji, w którym wprost zachęca się instytucje nadzoru rynku do zaangażowania się w proces normalizacji.

Stefano Boy   Katharina von Rymon Lipinski
ETUI
sboy@etui.org   vonrymonlipinski@kan.de

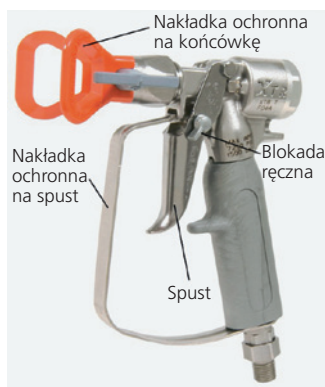
ADCO Task Force

¹ Europejski Instytut Związków Zawodowych

² Patrz również KANBrief 3/11, str.2

Wypadek przy pracy spowodował wprowadzenie zmian do normy dotyczącej pistoletów natryskowych

W 2007 roku wypadek typowy skupił uwagę specjalistów z dziedziny BHP na normie PN-EN 1953 dotyczącej urządzenia do natryskiwania materiałów powłokowych: malarz wstrzyknął materiał w dłoń za pomocą bezpowietrznego pistoletu natryskowego. Wypadki tego typu często się powtarzały, przede wszystkim podczas czyszczenia, konserwacji lub naprawy. Początkowo niejasne było, czy przyczyną wypadku była wada wyrobu czy nieodpowiednie środki bezpieczeństwa określone w normie.

Nakładki ochronne na hydrodynamiczny pistolet natryskowy zgodne z zapisami normy

Ciśnienie podczas pracy urządzeń hydrodynamicznych wynosi się zazwyczaj między 50 a 500 barów, rzadziej 1000 barów. Rozpylanie odbywa się wyłącznie za pomocą szybkiego obniżenia ciśnienia na końcówce pistoletu, bez udziału powietrza. Wypadek miał miejsce, gdy operator zaczął wymianę końcówki. Pistolet był podłączony za pomocą węża do materiału zasilającego. Podczas wymiany końcówki pracownik niechcący zwolnił spust i materiał powłokowy został wstrzyknięty w jego drugą dłoń. Taki wypadek ma poważne konsekwencje, ponieważ związku chemiczne znajdujące się w materiałach powłokowych mogą w bardzo szybkim tempie spowodować infekcję rany.

Identyfikacja przyczyn wypadków...

Instrukcja obsługi wyraźnie precyzuje, że pistolety natryskowe nie mogą być pod ciśnieniem podczas czyszczenia i konserwacji. Jednak w przypadku urządzenia, które spowodowało wypadek, brakowało ochronnej nakładki na końcówkę, która ma zapobiegać dokładnie tego typu wypadkom. W opinii byłego komitetu ekspertów ds. metali i obróbki powierzchni działającego przy branżowym stowarzyszeniu zawodowym sektora obróbki drewna i metalu (BGHM), to właśnie nieprzebranie tych wymagań było pierwotną przyczyną wypadku. Oba wymagania są znajdują się jednak w obowiązującej normie.

Tymczasem Regionalne Centrum Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (LAfA) Nadrenii Północnej-Westfalii orzekło wstępnie, że to nieodpowiednie zapisy dotyczące bezpieczeństwa zawarte w normie PN-EN 1953+A1:2011 były przyczyną wypadku. W opinii ekspertów centrum pistolet natryskowy stanowiący tak duże potencjalne zagrożenie powinien być automatycznie blokowany, gdy zostaje wyłączony. Wynikiem tego było zgłoszenie sprzeciwu formalnego dotyczącego zapisów normy. W rzeczywistości wszystkie hydrodynamiczne pistolety natryskowe są chronione przed nieumyślnym włączeniem za pomocą blokady, którą trzeba uruchomić ręcznie, tak jak określa to norma. Urządzenie to stosowane jest w przerwach między natryskami oraz podczas czyszczenia i konserwacji. Automatyczna blokada podczas zwolnienia spustu, która jest środkiem ochronnym, nie jest wymagana przez normę. Dlaczego?

... oraz odpowiednich środków ochronnych

Zalety i wady blokady automatycznej są tema-

tem dyskusji od kiedy tylko opracowano przepisy dotyczące wysokociśnieniowych pistoletów natryskowych i innych urządzeń natryskowych. Głównym argumentem przeciwko ich stosowaniu jest fakt, że prawie wszystkie prace przy nakładaniu materiałów powłokowych prowadzone są z przerwami i w związku z tym pistolet natryskowy musiałby być ciągle włączony i wyłączony. Sam natrysk trwa zaledwie kilka sekund lub ułamki sekund. Blokada automatyczna wymagałaby zdecydowanie więcej wysiłku ze strony operatora, który musiałby ją zwalniać za każdym razem przed ponownym rozpoczęciem pracy. Prawdopodobnym jest, że blokada zostałaby w jakiś sposób wyłączona, a tak zmanipulowane urządzenie stanowiłoby jeszcze większe zagrożenie dla operatora.

Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji przewodniczy spotkaniu ekspertów

Aby umożliwić wymianę opinii oraz osiągnięcie porozumienia, Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych zwróciło się do KAN. Najważniejsze wnioski ze spotkania ekspertów są następujące: przyczyną wypadku był brak nakładki ochronnej i wymiana nakładki do natrysku pod ciśnieniem. Uznano jednak, że do normy PN-EN 1953 należy wprowadzić pewne zmiany:

- Urządzenie nie może funkcjonować, gdy nakładka ochronna nie znajduje się na właściwym miejscu
- Należy określić różne rozmiary nakładki ochronnej, biorąc pod uwagę ciśnienie materiału
- Wymagania dotyczące urządzenia blokującego mogą być bardziej szczegółowe.

„Nowa” norma PN-EN 1953

Wyniki ze spotkania ekspertów stanowią podstawę i punkt wyjścia do rewizji normy PN-EN 1953, która i tak była planowana, ponieważ normę tę opublikowano w roku 1998. Grupa robocza 2 Komitetu Technicznego CEN/TC 271 „Urządzenia do obróbki powierzchni – Bezpieczeństwo” złożyła projekt normy do konsultacji społecznych w maju 2012 r. Przeformułowano lub uszczegółowiono kilka wymagań, aby poprawić bezpieczeństwo wyrobów pochodzących od wszystkich producentów. Publikacja nowej wersji normy PN-EN 1953 spodziewana jest pod koniec 2012 roku.

Roland Knopp

Roland.Knopp@bghm.de

Rola normalizacji w szkołach

W sektorze edukacji normy dotyczą zazwyczaj aspektów ergonomicznych, a ich zadaniem jest optymalizacja zdrowia i warunków pracy w środowisku szkolnym. Należy jednak zastanowić się, które zagadnienia powinny zostać rozwiązane przez zastosowanie norm, ale które powinny być uwzględnione w innych przepisach. Projekt GDUV pt. „Zdrowa klasa, dobra nauka” ujawnił przede wszystkim możliwości normalizacji, lecz również jej ograniczenia.

W dokumencie przedstawiającym stanowisko DGUV pt. „Prewencja się opłaca” stwierdzono, że normalizacja jest ważnym instrumentem wsparcia dla działalności prewencyjnej. Normalizacja pełni ważną rolę w opracowywaniu bezpiecznego i dobrze zaprojektowanego sprzętu roboczego, który stosujemy w różnych dziedzinach życia, dokumentuje ona bowiem najnowsze osiągnięcia z dziedziny ergonomii. Zgodnie ze statutowymi działaniami w dziedzinie prewencji, instytucje ubezpieczenia wypadkowego działają na rzecz uwzględnienia zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa podczas opracowywania projektów norm.

W przeciwieństwie do miejsc pracy w biurze, wymagania dotyczące projektowania ergonomicznego są często zaniedbywane w klasach. Dlatego właśnie DGUV wraz z Niemieckim Zakładem Społecznego Ubezpieczenia Wypadkowego dla sektora publicznego w regionie Nadrenia Północna-Westfalia i Saksonia oraz Komisją Ochrony Pracy i Normalizacji zrealizowało projekt pn. „Zdrowa klasa, dobra nauka”. Celem projektu było zbadanie jak projekt sal szkolnych wpływa na zdrowie i naukę. Zoptymalizowano więc takie czynniki ergonomiczne jak oświetlenie, kolor, wentylację, akustykę, projekt podłogi i meble. Powstała modelowa klasa – jedna w szkole podstawowej w Dreźnie (Saksonia), druga w szkole średniej w Hennef (Nadrenia Północna-Westfalia). Zmiany te wprowadzono zgodnie z rekomendacjami komitetu ekspertów DGUV dla sektora edukacji.

Szkoła a normy

Projekt GDUV odnosił się do normy PN-EN 1729-1:2007: „Meble - Krzesła i stoły dla instytucji edukacyjnych”. W normie tej ustalone są wymiary funkcjonalne i oznakowanie kolorystyczne klas dla stołów i krzeseł o stałej wysokości i z możliwością regulacji. W przeciwieństwie do starej normy ISO 5970 norma PN-EN 1729-1 uwzględnia siedzenie dynamiczne, tj. aktywną zmianę między pozycjami podczas siedzenia, a także wprowadza dodatkową klasę rozmiarową dla najwyższych dzieci. Ergonomiczne meble szkolne przyczyniają się do tworzenia środowiska szkolnego, które promuje ruch i zdrowie.

Aby poprawić akustykę pomieszczenia zastosowano normę DIN 18041: „Słyszalność w małych i średnich pomieszczeniach”. Norma ta

ustala wartości referencyjne dla czasu pogłosu w sali szkolnej. Działania ukierunkowane na obniżenie poziomu dźwięku w klasie promują uważne nauczanie i pilne uczenie się.

W połączeniu te dwa aspekty umożliwiają wykorzystanie nowoczesnych form nauczania takich jak praca w grupach u praca nad projektem oraz aktywne przerwy. Przykłady te pokazują, że gdy ukierunkowana na obiektywne kryteria (takie jak pomiary hałasu) i wyroby (takie jak certyfikowane materiały akustyczne), normalizacja w sektorze edukacji może przyczynić się do poprawy jakości środowiska w szkole.

Nie wszystko może podlegać normalizacji

Elementy związane z projektowaniem dotyczą tylko części złożonego środowiska nauki i życia w „szkole”. Gdy chodzi o bezpieczeństwo pracowników, normalizacja ma pewne ograniczenia: zgodnie z artykułem 153 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, obszar ten podlega dyrektywom europejskim oraz ich krajowej transpozycji, np. przez państwo lub instytucje statutowego ubezpieczenia wypadkowego. Stanowisko to popierane jest przez zapisy Wspólnego Stanowiska Niemieckiego. Zgodnie z tymi zapisami wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników muszą być uregulowane na poziomie krajowym, a nie za pomocą norm. W szkołach są to na przykład kwestie związane z oświetleniem, umieszczeniem znaków bezpieczeństwa i przepisy dotyczące instrukcji dla nauczycieli.

Realizacja projektu potwierdziła, że normalizacja odgrywa ważną rolę w projektowaniu zdrowej sali szkolnej. Należy jednak brać pod uwagę wymienione wyżej ograniczenia. Mając to w pamięci, specjaliści z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy w szkołach będą monitorować działalność normalizacyjną w sektorze edukacji we współpracy z KAN.

Andrew Orrie
andrew.orr@dguv.de

Bettina Palka
palka@kan.de

Powołano komitet ds. bezpieczeństwa wyrobów

Pierwsze spotkanie komitetu ds. bezpieczeństwa wyrobów AfPS, które odbyło się 26 kwietnia 2012 r. rozpoczęło jego działalność. AfPS to dobrowolny komitet doradczy działający przy Federalnym Ministerstwie Pracy i Spraw Socjalnych (BMAS).

Głównym zadaniem AfPS jest identyfikacja norm i specyfikacji technicznych, w których znajdują się wymagania dotyczące wyrobów w obszarach, które nie są zharmonizowane przez dyrektywy europejskie, lub w obszarach dla których istnieje dyrektywa europejska, lecz nie normy zharmonizowane. Kiedy odniesienie do tych norm zostanie opublikowane przez Federalny Instytut ds. Bezpieczeństwa Pracy i Zdrowia (BAuA), normy i specyfikacje techniczne zidentyfikowane w ten sposób powodują powstanie domniemania zgodności, zgodnie z zapisami w Dziale 5 par. 2 ustawy o bezpieczeństwie wyrobów – ProdSG (patrz spis norm na stronie www.baua.de/de/Produktsicherheit/Produktinformationen/Normenverzeichnis.html). Do zadań komitetu AfPS należy teraz również identyfikowanie specyfikacji, które należy stosować podczas przyznawania znaku bezpieczeństwa GS.

Tak jak wcześniej Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji deleguje jedną osobę, która wchodzi w skład 21 członków komitetu. Pozostali mianowani są przez instytucje nadzoru rynku, jednostki prowadzące ocenę zgodności, Niemiecki Zakład Społecznego Ubezpieczenia Wypadkowego, Niemiecki Instytut Normalizacyjny, organizacje pracodawców, związki zawodowe oraz pozostałe stowarzyszenia (zrzeszające przede wszystkim producentów, dystrybutorów i konsumentów).

QNoRA: potrzebna jest Wasza opinia

QNoRA (www.nora.kan.de/en/qnora) to dedykowane narzędzie internetowe do wyszukiwania norm podstawowych. Nor-

my podstawowe dotyczą tematyki ogólnej, która ma znaczenie dla wielu obszarów normalizacji lub do wielu grup wyrobów. Są przydatne zarówno podczas opracowywania projektów norm dla wyrobów oraz projektowania wyrobów dla których nie istnieją normy szczegółowe.

KAN planuje obecnie wprowadzić zmiany do wyszukiwarki NoRA, która znajduje się na stronie www.nora.kan.de/en, tak aby użytkownicy mieli lepszy dostęp do norm, a szczególnie tych treści, które mają znaczenie dla bezpieczeństwa i zdrowia w pracy. Dotyczy to również wyszukiwarki QNoRA, która zostanie poddana ocenie.

KAN zwraca się w związku z tym z prośbą o nadsyłanie opinii i konstruktywnych propozycji, które pomogą ocenić, czy QNoRA jest nadal potrzebna i jak należy ją zmienić. Opinie należy kierować na adres: info@kan.de.

KAN na targach Arbeitsschutz aktuell

Tych, którzy wybierają się do Augsburga w dniach 16-18 października 2012 r. na organizowane co dwa lata targi Arbeitsschutz aktuell, zapraszamy do odwiedzenia Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji na stoisku B05 w hali nr 1. Na stoisku będzie można zapoznać się z prowadzonymi obecnie projektami oraz nowymi publikacjami, a także podzielić się z nami opinią na temat naszej działalności.

Publikacje

Szkolenie dotyczące pracy na pojazdach z systemami wysokiego napięcia

W sektorze samochodowym coraz częściej stosowane są nowe technologie, które powodują powstanie nowych form zagrożeń prądem elektrycznym. DGUV opublikowało poprawioną broszurę informacyjną BGI/GUV-I 8686, w której znajdują się instrukcje dla przedsiębiorstw dotyczące prowadzenia oceny ryzyka w celu zidentyfikowania zagrożeń prądem elektrycznym oraz wy-

maganie dotyczące szkoleń dla pracowników zatrudnionych przy projektowaniu, produkcji i serwisowaniu pojazdów.

DGUV, 2012, 80 stron, 4,85 €, lub dostępna do bezpłatnego pobrania na stronie: <http://publikationen.dguv.de/dguv/?XLINKID=24926> (publikacja w języku niemieckim; tłumaczenie na język angielski zostanie opublikowane jesienią 2012 r.)

Internet

www.hse.gov.uk/work-equipment-machinery/index.htm

Brytyjski Urząd ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Pracy (HSE) dostarcza informacji na temat bezpieczeństwa sprzętu roboczego i maszyn. Informacje te zostały opracowane specjalnie dla grup docelowych (użytkowników, nabywców, operatorów, producentów, itd.). W serwisie znajdują się również odniesienia do zasad nadrzędnych, informacje na temat nadzoru rynku i zgłaszania wyrobów niebezpiecznych, a także wyczerpujący słowniczek.

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/cemarking/about-ce-marking/index_en.htm

Na stronie internetowej Komisji Europejskiej znajdziemy kompleksowe informacje na temat zasad i znaczenia oznakowania CE. Producenci, importerzy i dystrybutorzy znajdą tam również szczegółowe informacje na temat procedur dotyczących oznakowania CE oraz grup wyrobów.

<http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/machinery>

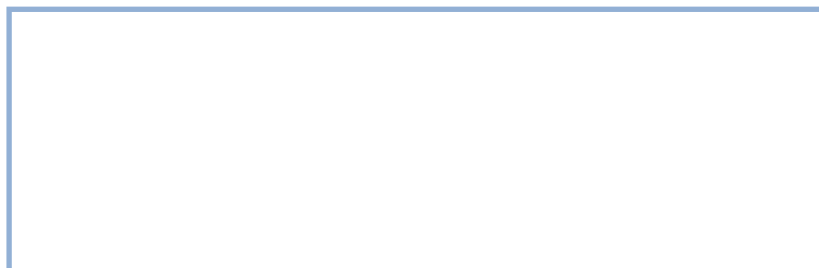
Przewodnik Komisji Europejskiej dotyczący stosowania dyrektywy 2006/42/WE w sprawie maszyn ma ułatwić jednolitą interpretację i zastosowanie dyrektywy w całej Europie.

<http://europa.eu/sanco/rag>

Dyrekcja Generalna Zdrowia i Konsumentów Komisji Europejskiej opracowała narzędzie internetowe do oceny ryzyka wyrobów. Narzędzie to pozwala na symulację szeregu scenariuszy, w których można określić jak zmiany indywidualnych parametrów wpłyną na ocenę ryzyka.

IMPREZY

Informacja	Temat	Kontakt / Contact
10.10.12 Dresden	Informationsveranstaltung Sicherheit beginnt beim Einkauf	Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin Tel.: +49 351 5639 5464 www.baua.de/de/Aktuelles-und-Termine/Veranstaltungen/2012/10.10-Einkauf.html
12.-13.10.12 Dresden	Fachveranstaltung Vom Problem zur Lösung	BG BAU / IFA / DGUV Akademie Dresden Tel.: +49 221 9673 172 www.dguv.de/ifa/de/vera/2012_problem_loesung
16.-18.10.12 Augsburg	Fachmesse und Kongress Arbeitsschutz aktuell	FASI / Hinte Messe Tel.: +49 721 93133 720 www.arbeitsschutz-aktuell.de
23.-24.10.12 Essen	Seminar Der sichere Weg für den Konstrukteur zum CE-Zeichen	Haus der Technik Tel.: +49 201 1803 344 http://hdt-essen.de/W-H090-10-035-2
05.-06.11.12 Waldkirch	Forum SICK Sicherheitstage 2012	SICK AG – Industrial Safety Systems Tel.: +49 76 81 202 3473 www.sick.com/sicherheitstage
07.11.12 Berlin	Seminar Neues Produktsicherheitsgesetz (ProdSG): Inhalte, Ziele, praktische Umsetzung, Haftung	Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin Tel.: +49 231 9071 2219 www.baua.de/de/Aktuelles-und-Termine/Veranstaltungen/2012/11.07-ProdSG.html
13.-15.11.12 Grenoble (F)	International Conference NanoSafe 12 3rd international conference on safe production and use of nanomaterials	CEA / European Commission Tel.: +33 4 38 78 61 20 www.nanosafe.org
22.11.12 Leipzig	Seminar Geräuschexposition am Arbeitsplatz – Geräuschmessungen nach DIN EN ISO 9612	DIN-Akademie Tel.: +49 30 2601 2216 www.beuth.de/din-akademie
03.-04.12.12 Dresden	EU-Infotage 2012 / EU Information Days 2012	DGUV Akademie Dresden Tel.: +49 351 457 1517 www.dguv.de/iag/de/veranstaltungen/eu_infotage/euinfo_2012
04.-07.12.12 Paris	Salon / Exhibition Expoprotection	Reed Expositions France Tel.: +33 (0)1 47 56 24 30 www.expoprotection.com
05.-06.12.12 Essen	Seminar EG-Maschinenrichtlinie 2006/42/EG Anforderungen und Anwendungen in der Praxis	Haus der Technik Tel.: +49 201 1803 344 http://hdt-essen.de/W-H090-12-064-2

ZAMÓWIENIE

PUBLIKACJE KAN: www.kan.de/pl → Publikacje → Złożyć zamówienie (bezpłatnie)

IMPRESSUM

Verein zur
Förderung der
Arbeitssicherheit
in Europa

Edytor: Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa e.V. (VFA) za pomocą funduszy Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych; **Redakcja:** Kommission Arbeitsschutz und Normung (KAN), Büro KAN – Sonja Miesner, Michael Robert; **Dyrekcja:** Werner Sterk, Alte Heerstraße 111, D - 53757 Sankt Augustin; **Tłumaczenie:** Katarzyna Buszkiewicz-Seferyńska; **Autorzy zdjęć:** str. 1-3: KAN/EUROSHNET, str. 6: GRACO, str. 7: IAG, Stephan Floß; bez podania źródła: archiwum prywatne; **Wydanie kwartalnie**, bezpłatnie **Tel.:** +49 (0) 2241 - 231 3463 **Fax:** +49 (0) 2241 - 231 3464 **Internet:** www.kan.de **E-Mail:** info@kan.de